

Høringsinnspill til Norsk studentorganisasjons Velferdspolitisk plattform

Kontaktperson:

Victor Middleton

SUT@nmh.no

Studentutvalget ved Norges Musikkhøgskole takker for muligheten til å komme med innspill til velferdspolitisk plattform i NSO.

Om lengde på utbetaling

Vi foreslår følgende tekst om utbetaling av studielån: “fordeles jevnt ut over 11 måneder, det skal være mulig å sette opp egen utbetalingsplan for å sikre studentenes fleksibilitet og mulighet til å dekke utgifter”.

Det er stor sprik på kostnader knyttet til studier og studiestart. Storstipendet er ikke enormt stort sammenlignet med en månedslønn. Videre er det i starten an studiet at de fleste må ut med mest penger, spesielt de årene man flytter. NSO må være forsiktig med å si atorstipendet er for stort med tanke på hvor stor variasjon studiene har. På NMH må for eksempel studentene balansere mellom utbetalinger for å dekke eventuelle instrumentbehov, som ofte er særdeles høye.

Om studentrabatter

Vi mener at det er på tide at aldersbegrensningen øker til 35 år.

Gjennomsnittsalderen på studenter øker, i tillegg blir det vanskeligere og vanskeligere å komme inn på boligmarkedet. 30 år er ikke lenger et skille på økonomiskoverskudd og ikke for studenter. Likevel mener vi at det er viktig å verne om nye og unge studenter.

Vi ønsker også å understreke at det absolutt må være en aldersbegrensning.

Depositum

Vi mener ordningen slik den er skissert er bra.

Vi ønsker derimot ikke å pålegge mer gjeld til de som står svakere økonomisk stilt, og mener det bør være en mulighet når man har mottatt lån for depositum i forkant, at man kan justere førsteorstipendutbetaling tilsvarende, slik at det fungerer som en forskuddsbetaling i stedet for et ekstra lån dersom studenten ønsker dette. Per i dag kan man justere mengden lån, men da påvirker det alle utbetalinger og en får mindre å rutte med hver måned.

Mulighet til å eie

Vi er enig i forslaget

Vi er enig i at kapittelet bør fjernes. Enig i at det i ikke er utslagsverdig for studentvelferden at studenter skal ha mulighet til å eie etter studietiden. Det er ikke slik at resten av samfunnet heller nødvendigvis vil ha muligheten til å eie med samfunnets utvikling. Derimot er det mange i studentbevegelsen som bruker økonomi etter studiene for å argumentere for bedre studiestøtte - dette mener vi ikke bør være grunnlag for tilstrekkelig studiestøtte. Studenters mulighet til å spare er ikke det som tilsier at studenter kan prioritere studiene sine eller ikke.

Tomme studentboliger

I all hovedsak bør studentboliger være fulle av studenter gjennom hele året. Det bør jobbes for at studentboliger ikke står tomme og at de faktisk er et bedre alternativ enn å leie privat. Å minske køene på studentboliger bør dermed være førsteprioritet.

Når det er snakk om hva man gjør med tomme studentboliger, mener vi at:

NSO bør få politikk på Kortidsutleie til studenter på samling. Ofte er det også mest tomgang når utvekslingsstudenter ikke blir mer enn ett semester, men det kommer likevel noen om et halvt år, da er kortidsutleie til studenter en god mulighet. Studenter på samlingsbasert utdanning og fagskoler står også i en trang økonomisk situasjon. Får vi ikke politikk på det og utviklingen skjer vil studenter som reiser til en annen by måtte betale leie to steder - både der de bor, og der de studerer. Og studenter ender opp med å måtte ty til B&B-markedet som ikke egner seg for studentlommeboka samtidig som studentboliger står tomme. Vi mener NSO bør ha politikk der studenter blir ivaretatt, og dette er neste naturlige steg. Dette er også en mulighet for å innlemme Fagskolestudenten og samlingsbaserte studenter i den lokale studentbobla.

Generell utleie: er ikke gunstig. Blir det utleid til andre bør være en siste løsning, ettersom det vil føre til at studentboliger blir en del av det private leiemarkedet og kan bidra til å presse opp prisene på dem ettersom det fører til mer kommersialisering.

Studentfrivilligheten: Det er mangel på plass for studentfrivilligheten. Det kommer ikke helt frem i spørsmålet deres om hvorvidt dere tenker kontorarealer, lagringsplass eller til aktivitet (kollektiv til en pizzaforening som trenger ovn og kjøkken f.eks.). Lagringsplass har ihvertfall våre studentorganisasjoner utfordringer med, å kunne brukt boliger i tomgang til lagring av utstyr hadde nok blitt brukt av våre studenter tror vi.

VGS-elever: her mener vi det er en mulighet, men bør likestilles med generell utleie. Dog er det ikke vits for NSO å gå imot f.eks. elevorganisasjonens saker så lenge studenter fortsatt kommer i første rekke. Når det kommer til aldersutfordringen dere viser til, mener vi det ikke er noe en trenger å ta hensyn til. Det er store alderssprik uansett – og sosiale sammenkomster der alkohol og lovverk må begrense alderen, så kan man gjøre det uten problemer uansett om yngre mennesker bor i blokka eller ikke. Kanskje er det eneste at man trenger hakket mer vakthold på enkelte arrangementer/fadderuker.

Annet forslag: Øverom og kollokvierom. NMH sliter med øvingsrom, andre sliter med kontor eller lesesaler. Dersom det kan leies ut til foreninger. Kan veltomme studentboliger leies til andre for eksempel til øvelser, kollokviegrupper og slikt. Eventuelt da til studiestedene for å øke tilgangen til passende lesesaler og kollokviegrupper.

Om tannhelse

Vi foreslår: “Frem til vi har en universell tannhelsetjeneste skal studenter får 75 prosent rabatt på ikke kosmetisk tannbehandling. Med ikke kosmetisk behandling menes behandling som er nødvendig for å bedrestudentens helse, vurdert av helsepersonell”

Vi mener at NSO og studentbevegelsen politikk ikke skal bidra til press og kroppspress. Og at en spesifisering er viktig uansett hvilke ord man velger.

Dersom man skriver “Helsemessig nødvendig og ikke-kosmetiske inngrep”, er det tydelig – uansett hva ordene kan tolkes som – at NSO ikke ønsker å gjøre inngrep lignende skjønnhetsprodukter til tennene.

Om Helsestasjon

Vi mener at helsestasjonstilbudet bør utvides.

Det er kommunen sitt ansvar å sikre beboerne deres god helse. Studentsamskipnadene eller andre tilbud til studenter skal være supplerende. Det er også viktig å påpeke ulikhetene fra by til by, og vi mener det er viktig at det også jobbes for et godt nok helsestasjonstilbud som er tilstrekkelig for byens/stedets behov. I store studentbyer, eller der mange av innbyggerne er studenter er det da viktig at kommunen og helsestasjonstilbudet svarer til et økende press ved mange tilflyttende studenter.

Om Konkurrerende/parallelle tilbud

Vi foreslår: “Supplerende tilbud kan opprettes for å lette presset på køer til studenttilbud og til studentfrivillige organisasjoner og fritidstilbud. Studentorganisasjonene skal likevel

komme først i køen, for eksempel når det gjelder halltid. Studenttilbud skal være synlige og tilgjengelige gjennom kommunen og eller samskipnadens kanaler”.

Vi er kritiske til at studentorganisasjonene skal få mer ansvar for synlighet for andre tilbud enn sine egne, disse er ofte frivillig drevet uten stor administrasjon. Vi tenker heller at Studentsamskipnadene må ta ansvar for å synliggjøre tilbud til studenter.

Konkurransene innen idrett handler hovedsakelig om halltid – det er det som skaper lange køer. Vi tenker også det er viktig at “konkurrerende/parallelle” tilbud ikke skal konkurrere mot frivillig drevne studentorganisasjoner. Om NSO mener det kan opprettes parallelle tilbud, bør NSO mene noe om at student-drevne organisasjoner skal ha forsprang i møte med f.eks. hall-problematikken.

Ordet parallell opplever vi som rart. Vi foreslår å bruke supplerende eller private eller noe annet. Parallele er de jo ikke. Det er også rart å ha politikk på at “konkurrerende/parallelle” tilbud kun skal kunne eksistere dersom studentorganisasjoner har lange køer”.

Videre per kapittel

Kapittel 2.1 Medbestemmelse

På linje 45-47 står det: «Det skal eksistere et formelt fora for samarbeid mellom kommunen og studentene, som skal møtes jevnlig. Også utdanningsinstitusjonene og samskipnadene bør inngå i dette samarbeidet»

Vi er enige at det skal være et fora som møtes jevnlig, dog er vi ikke fornøyd med dagens ordning i Oslo – studenthovedstaden. Vi mener derfor at NSO må ha politikk/krav for et slikt fora, for eksempel at alle studentdemokrati ved høyere utdanningsinstitusjoner skal være invitert til fora.

På linje 53-55

Dette er en fin tolkning av hva som skjer. Derimot opplever vi at enkelte velferdsting ikke greier å representere alle, da de mindre utdanningsinstitusjonene ofte blir glemt eller neglisjerte som ikke har faste representanter i VTene, men likevel er tilknyttet et velferdsting burde få tilgang uansett om VTene får det eller ikke.

Kapittel 3.

Dere stiller spørsmålet: Skal vi mene noe om insentiver for å få flere studenter til å fullføre innen normert tid og å fullføre en grad?

Vi mener at NSO må mene at læringsutbytte er det viktigste, og at det er utdanningen samfunnet trenger, ikke papirer på ferdige/gjennomførte år. Og at det eneste insentivet vi trenger er gode rammevilkår for å fokusere på studiene.

Kunnskapen som slippes ut i samfunnet er at vi bruker ChatGPT til alt, i stedet for at vi faktisk innhenter oss kunnskap som kan bidra til sunn samfunnsutvikling. Slike insentiver vil ikke hjelpe på dette.

På linje 71-74 står det: «Studenter skal ha rett på stipend og lån til studier tilsvarende 480 studiepoeng og skal kunne havne opptil 90 studiepoeng bak ordinær studieprogresjon og fortsatt få utbetalt støtten. I tilfeller med avtalt tilrettelagt studieløp skal studenten kunne få utbetalt lån ved lengre forsinkelser.».

Her mener vi det er mangel på politikk om rettigheter til studenten, hvem bestemmer hva som er godt planlagt?

3.2 Støtte til særskilte grupper

På linje 104-106 står det: «De som får barn som student eller etter endt utdanning, og som har begrenset eller ingen rett til foreldrepenger, skal ha rett på offentlig støtte som veier opp for mangel på foreldrepenger. Begge foreldre skal ha samme tilgang til støtteordninger som mor».

Den siste setningen sier vi oss uenig i. Det er flere historiske grunner for at det går til mor og ikke far, vi mener at enslige fedre skal kunne få det også, men å endre det på denne måten anser vi som særdeles negativt. I lys av samfunnets forskjeller på kvinner og menn, og de lønnsmessige forskjellene, samt andre ulikhetene som gjorde en slik ordning nødvendig, er det ikke rett tid å foreslå en endring.

3.7 Annet

Vi syns det er kunstig å ha egen frikortgrense spesielt for studenter, hva frikortgrensen ligger på er ikke så viktig for oss, men at den er det samme for alle er viktig – dette sett fra perspektivet til flere unge personer med enkeltpersonsforetak.

Videre sier vi oss enig i skattefradrag på husleie, men mener at det må være mer konkret, skal det tilsvare like mye – og utgjør det i så fall en stor nok forskjell til at det bidrar til studiehverdagen?

4.1.3 Tilstrekkelig tilbud av leiebolig

På linje 210 står det: «korttidsutleie må reguleres og være mindre lønnsomt enn langtidsutleie».

Vi stiller oss litt kritiske i formuleringen til AU her. Vi mener AU må med denne politikken kunne spesifisere hva som skal endres i leiemarkedet for at det faktisk kan bli mer lønnsomt med langtidsutleie.

Korttidsutleie i det frie markedet vil i all hovedsak alltid være mer lønnsomt enn langtidsutleie, dette er selvfølgelig på bekostning av regelmessig inntekt, jevn pengeflyt og forutsigbarhet i utleiemarkedet. I tillegg vil korttidsleie i all hovedsak påføre en betydelig større arbeidsmengde på utleier samt høyere risiko for tap av inntekt.

Vi mener at langtidsutleie skal være standarden for studenter, og at utleier ikke har lov til å legge inn tidsbestemt utleie i leiekontrakter

4.1.4 Tredje boligsektor

På linje 213 står det: «Disse aktørene skal ikke ha andre enn å tilby rimelige utleieboliger»

Her ser vi det er kommet en skrivefeil da det mangler et ord. Dersom det bare legges til et ord, mener vi det bør stå “disse aktørene skal ikke ha andre prioriteringer”. Eller “andre oppdrag”.

Vi mener også det mangler en setning om krav på bygging og standarden på disse utleieboligene, og at disse standardene bør holdes på nivå som samskipnadene.

4.1.5 Muligheter for å eie

På linje 217-218 står det: «Studielån skal ikke være en ulempe når man skal inn i boligmarkedet og derfor skal det ikke regnes med når samlet gjeldsbyrde beregnes»

Vi mener strekt at studielån skal regnes med i samlet gjeldsbyrde. Studiegjelden er gjeld og det kan ikke stå utenfor den personlige økonomien til den enkelte.

Derimot kan vi diskutere om rentene som påløper skal regnes annerledes.

4.2.3 Tildeling

På linje 249-230 står det: «I tildelingen av studentboliger skal både nasjonale og internasjonale studenters behov ivaretas, og særlig sårbare grupper skal prioriteres»

Vi mener at NSO skal mene: «Utdanningsinstitusjonene skal ha boliggaranti for alle nye internasjonale studenter».

Internasjonalisering er vanskelig nok fra før, dette er et insentiv som bidrar mye. Det er ikke en nedprioritering, men forsikrer oss om at vi klarer å utvikle samfunnet og verden og få inn hjernene som trengs for en bedre verden og et bedre Norge.

Kapittel 6.

Generelt opplever vi at kapittel 6.1 og 6.2 ikke er godt nok utformet. Student kultur og student idrett bør likestilles når det snakkes om virkningen disse har på studentene. Vi opplever at dette ikke kommer tydelig nok frem i velferdspolitisk plattform. Det står mye mer spesifisert om studentidrett enn det gjør om studentkultur-tilbud.

6.1 studentkultur

NSO bør ikke se forskjell på kultur og idrett.

Frivillighet, studentkultur og studentidrett bidrar til forebygging av både fysiske og psykiske helseplager, og er et viktig element i studentvelferden. I tillegg kan studentfrivillighet bidra til god fysisk og psykisk helse, som gir overskudd og energi i møte med studiehverdagen. Studentfrivillighet skal bidra til å lage møteplasser for så mange studenter som mulig, som vil bidra med å senke følelsen av ensomhet blant studenter.

- Vi mener det må frem at: Studentfrivillighet, -kultur og -idrett må begge anses som et godt forebyggingsiltak for god studenthelse. Og at det offentlige,

studentsamskipnadene og utdanningsinstitusjonene skal fasiliteter for, og støtte opp under studentfrivillighet, -kultur og -idrett.

- Studentsamskipnadene og andre velferdsaktører aktivt skal bruke kultur som virkemiddel i forebygging av ensomhet og psykisk helseutfordringer blant studenter.

6.2 studentidrett

På linje 324-332 står det: "Idrett og fysisk aktivitet fremmer god psykisk og fysisk helse og er med på å legge til rette for en god studietid, herunder å skape sosiale og inkluderende møteplasser. Studentidretten må sees på som et naturlig steg fra barne- og ungdomsidretten inn i voksenidretten, og en viktig del av norsk idrett. Studentidretten skal være et tilbud for alle studenter. Studentidrettslagene skal ha fortrinnsrett i idrettsanlegg som er finansiert og eid av studentsamskipnad og/eller utdanningsinstitusjon. Samskipnadene skal så langt det lar seg gjøre kun tilby supplerende tilbud når studentidrettslagene har liknende eller tilsvarende tilbud."

Vi stiller spørsmålstegn ved at dette bare nevnes under idrett og ikke 6.1 studentkultur etter det er vitenskapelig bevist at kultur også fremmer psykisk og fysisk helse, i tillegg til at kultur legger til rette for en god studietid, både gjennom å skape sosiale og inkluderende møteplasser, men også som et bidrag til "dannelsesreisen" som er detaljert beskrevet i forslaget.

På linje 336-342 har vi samme kommentar. Dette gjelder studentkultur like mye som studentidrett, vi foreslår at det enten legges til under 6.1 studentkultur.

I avsnitt rundt 338 – mener vi at også studiesteder med passende lokaler må inngå avtaler om fristasjoner med studentidrettslag. Slik at vi kan utnytte alle arealer på best mulig måte.

7.2 Om Organisering av studentsamskipnadene

Vi er enige i forslaget til AU med én nasjonal samskipnad.

Dog kan det være lurt å se på hvordan en styreleder fra NSO, kan være å ta vann over hodet, da ONF også representerer studenter som benytter seg av samskipnadsordningene. At det er en student og en fra en landsdekkende organisasjon er vi enig i, men kanskje det burde vært et delt ansvar mellomfagskoleorganisasjonen og UH-organisasjonen: der annethvert år, eller to og to år - slik at det går på rundgang.

Regionrådene, vil jo erstatte mye av VT-ene sine arbeidsoppgaver – dette støtter vi for å sikre likereorganisering og styrke studentenes posisjon i hele landet. Men kommunale og lokale politikere må fortsatt påvirkes - det er dumt om de samme menneskene i lokale studentdemokrati må møte opp på både et ting og et råd for å snakke velferdspolitik. Vi frykter at dersom vi ikke øker rådenes mandat, til å dekke flere av VT sområder at det blir krøll i flere av VT-ene. Og for lokale studentdemokrati.

Som lokalt mindre studentdemokrati kan vi trygt si at vår oppmerksomhet må deles på regionalt og nasjonalt plan. For oss ser vi for oss at en nasjonal ordning, med regionale råd, der studentvelferd faktisk kan diskuteres både på nasjonalt og regionalt plan vil være beste løsning for oss.

I tillegg ser vi det som positivt at det med én studentsamskipnad lettere kan iverksettes gode digitale tjenester på tvers av landet.